

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

PRVOUKA

vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

ISCED 1

Prerokovaný pedagogickou radou dňa: **28. 08. 2015**

Prerokovaný Radou školy pri ZŠ s MŠ Slanec dňa: **22. 09. 2015**

Schválený zriaďovateľom dňa: **30. 09. 2015**

Časová dotácia predmetu prvouka

ročník	ŠVP	ŠkVP	spolu
1.	1	0	1
spolu	1	0	1

1. ročník = 33 hodín ročne (1 hodina týždenne)

Charakteristika predmetu

Prvouka vytvára vedomostný, spôsobilostný a postojoý základ pre dva nadväzujúce predmety - prírodovedu a vlastivedu. Vo vlastivednej oblasti sa zameriava na poznávanie reálneho spoločenského priestoru prostredníctvom oboznamovania sa s fungovaním služieb, samosprávy a geografického opisu krajiny. V prírodovednej oblasti poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov oboznamuje žiakov s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov. Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet prvouka, schváleného ako súčasť ŠVP pre prvý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0. Pri vyučovaní predmetu prvouka sa využívajú tieto prierezové témy: Environmentálna výchova, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, Dopravná výchova, Ochrana života a zdravia, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Finančná gramotnosť.

Ciele učebného predmetu

Hlavným cieľom predmetu je, že žiaci:

- rozvíjajú svoje predstavy o vybraných prírodných a spoločenských javoch,
- rozvíjajú svoje pozorovacie spôsobilosti tak, aby z bežne zažívaných situácií dokázali získať nové informácie a obohatiť si doterajšie poznanie,
- sú vedení k porovnávaniu predmetov a javov a k zoskupovaniu, triedeniu predmetov a javov podľa identifikovaných znakov,
- zovšeobecňujú na základe porovnávania,
- vytvárajú vlastný, argumentačne podložený úsudok,

- spolupracujú pri riešení jednoduchých skúmateľských aktivít, pričom súčasťou kooperácie je podieľanie sa na aktuálnom poznaní a jeho efektívnom využívaní pri tvorbe záveru (riešenia),
- argumentujú prostredníctvom vlastnej skúsenosti, t.j. rozvoja odbornej diskusie k danej téme, ktorá je adekvátne z hľadiska veku primeranosti žiakov,
- rozlišujú vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej,
- uvedomujú si a rešpektujú rozdielnosť u ľudí (rozumejú, že existujú podobnosti a rozdiely medzi skupinami ľudí),
- vysvetľujú význam pravidiel a predpisov v živote,
- rozlišujú riziká spojených s každodenným životom a možnosťami úrazu (šport, rekreácia a i.),
- poznajú bezpečnosť v domácom prostredí, v škole i na ceste do školy a v mimoškolských aktivitách,
- poznajú pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru.

Medzipredmetové vzťahy

Obsah učiva predmetu prvouka úzko súvisí s obsahom učiva iných predmetov v primárnom vzdelávaní ako sú: prírodoveda, vlastiveda a pracovné vyučovanie.

Prostredníctvom projektu „**Adaptačné opatrenia na klimatické zmeny školy pod Slanským hradom**“ sa odučia 3 hodiny ročne v učebni v prírode. Žiaci budú priamo pri realizácii projektu a budú vidieť a vnímať zmeny v okolí školy pred a po ukončení projektu. Na pozemku školy budú priamo vybudované 2 kaskádové jazierka, do ktorých bude stekať voda zo strechy školy prostredníctvom odkvapových rúr. Do jazierok budú nasadené vodné rastliny, okolo jazier budú vysadené aj liečivé byliny. Pomocou vybudovania dažďových jazierok bude prostredie školy zvlhčované a tým sa zmení klíma prostredia v okolí školy. Žiaci budú pomáhať pri sadení rastlín, stromov a úprave areálu školy po ukončení výstavby jazierok a dažďových záhrad.

Hlavným cieľom bude zvýšenie povedomia a vzdelania v oblasti prispôsobenia sa zmene klímy na základnej škole, zvýšenie environmentálneho povedomia žiakov v problematike klimatických zmien prostredníctvom vzdelávacích aktivít, optimalizácia vodného cyklu a zadržanie dažďovej vody v lokalite ZŠ priamo pod hradným kopcom, zlepšenie mikroklimy v okolí školy. V rámci predmetu budeme implementovať do výchovno-vzdelávacieho procesu klimatické zmeny, globálne otepľovanie, adaptačné opatrenia vyplývajúce z cieľov projektu.

Obsah predmetu - 1. ročník

Tematický celok / časová dotácia	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	Téma / Pojmy	Požiadavky na výkon
Rastliny /8h/ z toho 1 hodina v rámci projektu ACC03004	<u>Kráľovstvo rastlín</u> Rastliny Životné prejavy rastlín sú rast, vývin, rozmnožovanie	Žiak vie, že životné prejavy rastlín sú rast, vývin, rozmnožovanie. Vie uviesť tri spoločné a tri rozličné znaky, ktorými sa živočíchy a rastliny vzájomne podobajú.
	Časti tela rastlín Základné časti rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod	Žiak vie rozpoznať základné časti rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod. Vie identifikovať základné časti rastlín: prhl'ava dvojdomá, púpava lekárska, rebríček obyčajný, kapsička pastierska, ruža šíповá, pagaštan konský. Vie identifikovať päť podobností a päť odlišností v tvaroch, veľkosti a farbe základných častí rôznych rastlín.
	Stonky rastlín Byliny, kry, stromy Základné časti rastlín: stonka	Žiak vie na základe vlastného pozorovania triediť rastliny na byliny, kry a stromy. Žiak vie opísať funkciu časti rastlín - stonky.
	Korene rastlín Základné časti rastlín: koreň	Žiak vie opísať funkciu časti rastlín - koreňa (napr. koreňom rastlina čerpá z pôdy vodu a živiny).
	Listy rastlín Základné časti rastlín: lisy	Žiak vie opísať funkciu časti rastlín - listu. Vie deliť rastliny podľa tvaru listov na listnaté a ihličnaté.
	Kvety rastlín Základné časti rastlín: kvet	Žiak vie opísať funkciu časti rastlín - k Kráľovstvo života vetu.
	Plody rastlín Základné časti rastlín: plod Vodné a vlhkomilné rastliny	Žiak vie opísať funkciu časti rastlín - plodu. Žiak vie vysvetliť princíp opel'ovania. Vie, že plod je tá časť rastliny, ktorá vzniká z kvetu, a že plody obsahujú semená, z ktorých vyrastú nové rastliny. Žiak vie, že niektoré rastliny žijú pod vodou, iné na vode a niektoré potrebujú vodu z pôdy. Uvedie príklady rastlín, ktoré žijú vo vode a pri vode. Pestovanie vodných a vlhkomilných rastlín do jazierka a do priestranstva dažďovej záhrady. Starostlivosť o ne.
<u>Živočíchy /4h/</u>	<u>Kráľovstvo živočíchov</u> Suchozemské a vodné živočíchy	Žiak vie vysvetliť, ako sú živočíchy tvarom tela a spôsobom života prispôbené prostrediu, v ktorom žijú. Ako príklad použije: mačka domáca, dážd'ovka zemná, krt obyčajný, lastovička obyčajná, kapor obyčajný, voš detská. Vie na príkladoch uviesť rozdiely medzi suchozemskými a vodnými živočíchmi.
	Pohyb živočíchov Končatiny	Žiak vie identifikovať časť tela, ktorá zabezpečuje živočíchom pohyb. Vie triediť živočíchy podľa toho, čím a ako sa pohybujú a tieto informácie dať do súvislosti s tým, kde a ako živočíchy žijú.
	Potrava živočíchov Dravec, korisť	Žiak vie, že živočíchy získavajú potravu rôznym spôsobom. Žiak vie vysvetliť vzťah dravec a korisť a význam

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

		maskovania živočíchov v prostredí.
<u>Človek /7h/</u>	<u>Kráľovstvo života</u> Zmysly človeka Zmysly zrak, sluch, čuch, chuť, hmat	Žiak vie identifikovať päť základných zmyslov človeka a im prislúchajúce zmyslové orgány.
	Zrak - oko Poruchy zraku	Žiak vie identifikovať zmysel – zrak a k nemu prislúchajúci zmyslový orgán – oko. Vie vysvetliť význam oka pre život človeka a zásady starostlivosti o zrak.
	Sluch - ucho	Žiak vie identifikovať zmysel – sluch a k nemu prislúchajúci zmyslový orgán – ucho. Vie vysvetliť význam ucha pre život človeka a zásady starostlivosti o sluch. Žiak vie vytvoriť závery o funkcii ušnice pri zachytávaní zvuku.
	Čuch - nos	Žiak vie identifikovať zmysel - čuch a k nemu prislúchajúci zmyslový orgán – nos
	Chuť - jazyk	Žiak vie identifikovať zmysel - chuť a k nemu prislúchajúci zmyslový orgán - jazyk. Vie vysvetliť význam nosa a jazyka pre človeka.
	Hmat - koža	Žiak vie identifikovať zmysel - hmat a k nemu prislúchajúci zmyslový orgán - kožu. Vie vysvetliť význam kože pre život človeka. Žiak vie , že orgány hmatu sú umiestnené po celom tele v koži a sú zodpovedné za jej citlivosť.
	Zdravie Umývanie rúk Čistota tela Návšteva a správanie u lekára a v lekárni	Žiak vie, čo škodí zdraviu. Vie, že je potrebné umývať si ruky a starať sa o čistotu tela. Vie, kedy je potrebné navštíviť lekára, ako sa správať pri návšteve lekára a v lekárni.
<u>Neživá príroda a skúmanie prírodných javov /3h/ z toho 2 hodiny v rámci projektu ACC03004</u>	<u>Kráľovstvo sveta</u> Živá a neživá príroda Životné prejavy organizmov: pohyb, rast, príjem potravy, dýchanie, rozmnožovanie	Žiak vie vysvetliť rozdiel medzi živými a neživými súčasťami prírody. Vie triediť na základe znakov, identifikovať vlastným pozorovaním, prírodné objekty na živé, neživé a odumreté. Žiak vie, že životné prejavy organizmov sú: pohyb, rast, príjem potravy, dýchanie, rozmnožovanie.
	Dažďová a pitná voda Vodné zdroje potok, rieka, jazero, more, podzemná voda Význam vody pre život	Žiak vie vysvetliť rozdiel medzi dažďovou a pitnou vodou. Vie uviesť možnosti využitia dažďovej vody. Dôležitosť potreby zachytávania dažďovej vody s možnosťou využitia pri starostlivosti o vlhkomilné rastliny v okolí dažďovej záhrady v areáli školy. Žiak vie, že voda sa vyskytuje v rôznych formách (niektoré vymenuje, napr. ľad, vodná para, sneh, dážď, námraza, rosa). Vie vymenovať tri typy vodných zdrojov (napr. potok, rieka, jazero, more, podzemná voda). Vie vysvetliť, na čo všetko používa človek vodu a čo by sa stalo, ak by jej mal nedostatok. Úžitok z dažďovej vody možný na zavlažovanie záhrad. Starostlivosť o vlhkomilné rastliny v okolí dažďovej záhrady.
<u>Orientácia v blízkosti školy /3h/</u>	<u>Moje kráľovstvo</u> Rozprávková škola Moja škola	Žiak sa vie orientovať v triede. Vie použiť pojmy: kde, tu, tam, vpravo, vľavo, hore, dolu, vpredu, vzadu. Vie definovať pravidlá bezpečnosti pri návšteve školy.

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

	<p>Moja školská taška Moja trieda Moja trieda, škola Bezpečnosť v škole, v triede Pojmy: kde, tu, tam, vpravo, vľavo, hore, dolu, vpredu, vzadu</p>	
	<p>V našej škole Cesta do školy Orientácia v priestore Škola, školský dvor, objekty v okolí školy Adresa školy, adresa môjho bydliska.</p>	<p>Žiak sa vie orientovať v budove školy (trieda, jedáleň, WC a iné). Žiak vie pomenovať významné orientačné body v blízkosti školy (školský dvor, objekty, budovy a iné). Vie použiť pojmy: kde, tu, tam, vpravo, vľavo, hore, dolu, vpredu, vzadu. Žiak vie povedať zjednodušenú adresu školy a adresu svojho bydliska.</p>
<p><u>Rodina, bydlisko</u> /3h/</p>	<p><u>Moje kráľovstvo</u> Moja rodina Funkcia členov rodiny Prejav úcty k rodičom, starým rodičom a jednotlivým členom rodiny</p>	<p>Žiak vie určiť členov rodiny vo vzťahu k sebe. Vie, akú funkciu plnia členovia rodiny. Vie prejavovať úctu k rodičom, starým rodičom a jednotlivým členom rodiny</p>
<p><u>Orientácia v čase</u> /5h/</p>	<p><u>Kráľovstvo sveta</u> Čas Meranie času Presýpacie hodiny</p>	<p>Žiak vie navrhnúť vlastný spôsob merania časového úseku a vie zostrojiť presýpacie hodiny. Vie vysvetliť vzťah rýchlosti presýpania hodín a niektorých vlastností presýpanej látky na základe pozorovania presýpacích hodín.</p>
	<p>Meranie času Kyvadlo</p>	<p>Žiak vie zostrojiť kyvadlo. Vie vysvetliť vzťah rýchlosti kmitania a niektorých vlastností kyvadla na základe pozorovania kyvadla.</p>
	<p>Deň Dni v týždni Začiatok, koniec, predtým, potom, včera, dnes, zajtra</p>	<p>Žiak vie identifikovať dni v týždni. Vie použiť pojmy začiatok, koniec, predtým, potom. Žiak vie určiť, ktorý deň bol včera, dnes a ktorý bude zajtra.</p>
	<p>Svetlo a tieň Svetelné zdroje</p>	<p>Žiak vie, že hlavným zdrojom svetla je Slnko. Vie vymenovať ďalšie zdroje svetla: plameň, blesk, žiarovka a iné elektrické zariadenia, ktoré vytvára človek.</p>
	<p>Tieň Priehľadný, priesvitný a nepriesvitný materiál</p>	<p>Žiak vie vysvetliť, kedy sa vytvára a kedy sa nevytvára tieň, kedy sa vytvára dlhší tieň, kedy sa vytvára kratší tieň a kedy sa vytvára viac tieňov. Žiak vie na základe skúmania vytvoriť závery o priesvitnosti a priehľadnosti rôznych materiálov (prostredí).</p>

Výchovné a vzdelávacie stratégie na rozvoj kľúčových kompetencií

1. Kompetencie kultúrne

- uvedomuje si význam a dôležitosť prírody a zdravého životného prostredia nielen pre ľudí, ale aj pre život na Zemi
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr
- vie využiť vedomosti o prírode, vo vzdelávaní a v odbornej činnosti
- vie využiť základné vedomosti z prvouky

2. Kompetencie komunikačné

- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti
- používa odbornú terminológiu
- vie efektívne spolupracovať na vzájomnom princípe rešpektovania práv a povinností a na prevzatí vlastnej zodpovednosti

3. Kompetencie občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel techniky a vynálezov pre spoločnosť, uplatňuje a ochraňuje princípy ochrany životného prostredia a prírody
- je otvorený etnickej a kultúrnej rôznorodosti

4. Kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie
- vie používať encyklopédiu, vie cielene vyhľadávať informácie na internete

5. Učiť sa učiť:

- vie si efektívne zorganizovať vlastné učenie
- vie spracovávať a prispôbovať nové vedomosti a zručnosti z oblasti prvouky

Pedagogické stratégie vyučovania (metódy a formy práce)

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov vo vyučovacom procese. Metódy a formy práce musia zodpovedať reálnym podmienkam školy. Pri voľbe vyučovacích metód a foriem sa má prihliadať na usporiadanie obsahu vyučovania. Voľba metód má závisieť od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí učiacich sa a materiálneho vybavenia. Prostredníctvom moderných vyučovacích prostriedkov budeme maximálne aktivizovať žiakov a budeme ich stimulovať k lepším výkonom. Zameriavame sa na to, aby každá vyučovacia hodina bola ozajstným zážitkom, inšpiráciou na riešenie reálnych

situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene. Z tohto dôvodu využijeme motivačné a aktivizujúce vyučovacie metódy, akceptujúce vekové zvláštnosti a aktuálnu úroveň vedomostí a zručností žiakov, ich skúsenosti a prostredie, v ktorom žijú. Pri riešení úloh budeme akceptovať vývinovú úroveň žiakov, ich skúsenosti, záujmy a potreby. Budeme zohľadňovať potreby dieťaťa a hlavne mu umožníme učiť sa všetkými zmyslami. Úlohy budú gradované od jednoduchších k zložitejším. Pri vytváraní modelových situácií budeme okrem racionálnych postupov používať aj rôzne imaginárne a emotívne pôsobenia na žiaka, ktoré sa nachádza v dramatickom, hudobnom a výtvarnom prejave. Je dôležité, aby vedomosti, ktoré žiak nadobudne vedel konkrétne a prakticky využiť. Budeme vytvárať takú tvorivú pracovnú atmosféru, v ktorej žiak získa nové vedomosti bez strachu, stresu a bude mať chuť do učenia.

Metódy práce:

Participatívne metódy využívajú prirodzené potreby každého človeka komunikovať s inými ľuďmi, a tak sa učiť. Patria sem dialóg a diskusia, situačné či prípadové štúdie, inscenačné metódy, brainstormingové metódy. Dialóg a diskusia prebiehajú vo väčšej alebo menšej skupine. Učiteľ sa tejto aktivity môže zúčastňovať ako diskutujúci alebo facilitátor (pomocník). Niektoré čiastkové problémy si môže skupina vyriešiť aj bez učiteľa, ktorý je pozorovateľom. Diskusie môžu viesť k zvýšeniu individuálneho porozumenia, prípadne k dosiahnutiu skupinového konsenzu, alebo je ich hlavnou témou riešenie konkrétnych problémov.

Pozorovanie - žiak vníma veci všetkými zmyslami.

Situačná metóda - metóda učenia sa zažitými situáciami a skúsenosťami.

Tvorba posterov - žiak si v praxi overuje získané zručnosti a vedomosti, rozvíjame spoluprácu a kooperáciu, žiak sa učí byť zodpovedný za svoje učenie.

Prezentácia výsledkov svojej práce - pomáha v rozvoji zodpovednosti žiaka, žiak vie porovnať (zhodnotiť) stav svojich získaných zručností a vedomostí so sebou samým (v čom sa zlepšil). Učí sa vystupovať na verejnosti. Zdokonaľuje si komunikáciu.

Metóda rozvoja spolupráce - metóda do života. Rozvíjame ňou vzájomnú komunikáciu medzi žiakmi, pričom sa predpokladá dodržiavanie istých dohodnutých pravidiel, žiak sa učí rozdeliť si úlohy, niesť zodpovednosť za vyriešené úlohy v skupine.

Metóda riešenia problémov - prostredníctvom nej si žiak rozvíja logické, kritické a tvorivé myslenie.

Metódy práce s informáciami - žiak nedostane hotovú informáciu od učiteľa, ale použitím tejto metódy získa schopnosť a zručnosť zhromažďovať, triediť, analyzovať, zovšeobecňovať

a vyhodnocovať získané informácie napr. z odborných kníh, z publikácií, z internetu, ale aj z iných učebných zdrojov.

Metódy rozvoja schopnosti žiakov plánovať a realizovať si učebnú činnosť -metóda aktívneho učenia sa žiakov, je zameraná na demokratický prístup učiteľa, ktorý by mal byť uplatnený v tvorivo-humanistickej koncepcii výchovy a vzdelávania.

Metóda rozvoja metakognície žiaka - poznávanie vlastného poznávania - žiak sa pomocou uplatnenia tejto metódy učí poznávať sám seba - svoje poznanie, pozná svoje silné a slabé stránky.

Metóda rozvoja prezentačných schopností - žiak sa naučí prezentovať výsledky svojho učenia.

Metóda divergentných úloh - divergentné úlohy sú tvorivé úlohy, žiaci na základe získaných zručností a vedomostí budú vedieť riešiť a sami aj tvoriť divergentné úlohy - rozvoj tvorivosti žiakov.

Inscenačné metódy - pomocou nej si žiaci overia stav schopností, zručností a spôsobilostí v zinscenovaných úlohách, situáciách (predpokladá sa tu úzke prepojenie s metódou riešenia problémov).

Modelovanie - veľmi vhodná metóda najmä pre žiakov 1. stupňa a slabších žiakov, ktorí získajú zručnosti a vedomosti v praktickej činnosti (neznamená to však, že ju neuplatňujeme u všetkých žiakov - touto metódou sa žiaci učia náročnejšie učivo, rozvíjajú si logické myslenie.

Metóda rozvoja komunikačných zručností - patria sem všetky metódy, ktorými rozvíjame komunikáciu žiakov: riadený rozhovor, diskusia, reflexia, produkcia textu, reprodukcia textu.

Metóda rozvoja seberealizácie žiaka - uplatňovaním tejto metódy ponúkame žiakom seberealizovať sa v tom, v čom sú dobrí - úspešní; učiteľ rozvíja u žiakov procesy personalizácie.

Metódy aktívneho učenia sa - sem patria metódy, ktoré by mali byť prítomné na vyučovaní:

- a.) žiak dostane možnosť voľby (vyberá si z daných úloh),
- b.) žiak dostane možnosť zažiť úspech (je hodnotený podľa individuálnej normy),
- c.) žiak bude ocenený a jeho práca dostane uznanie (žiak dostáva spätnú väzbu),
- d.) žiak dostane možnosť dávať a získavať pomoc,
- e.) žiak má možnosť vyjadrovať nespokojnosť (žiak má možnosť argumentovať, hodnotiť, kritizovať, vyjadrovať aj negatívne emócie).

Metóda práce s IKT - uplatňovaním tejto metódy žiaci získajú zručnosť pri práci s informačno-komunikačnými technológiami.

Formy práce:

Skupinové vyučovanie - žiaci pracujú v skupinách na daných úlohách. Vypracované úlohy žiaci prezentujú.

Činnostné vyučovanie - realizuje sa vlastnou činnosťou žiakov (pri pokusoch a pozorovaniach) žiaci vlastnou prácou získavajú zručnosti, vedomosti a spôsobilosti.

Blokové vyučovanie - efektívna forma práce pre žiakov, lebo znižuje ich záťaž. Vyučovacie predmety sa spájajú do blokov.

Integrované tematické vyučovanie - pre žiakov veľmi zaujímavá forma, pre pedagóga veľmi náročná. Podstata tejto formy spočíva v tom, že učiteľ si zvolí tému. Na túto tému si pripraví úlohy pre žiakov aj na iné vyučovacie predmety, ktoré majú žiaci v daný deň. Na konci dňa si prácu zhodnotia.

Projektové vyučovanie - učitelia využívajú podstatu tejto organizačnej formy, ktorou je riešenie určitej úlohy komplexného charakteru - projektu, ktorý buď vychádza z praktických potrieb, alebo je s praxou úzko spätý. Projekt musí byť pre žiakov zaujímavý a natoľko významný, aby sa s jeho riešením mohli identifikovať, aby ich práca bavila a bola pre nich zmysluplná.

Problémové vyučovanie - učitelia využívajú problémové vyučovanie hlavne pri podpore a rozvoji matematicko-prírodovedných kompetencií žiakov. Využívajú predovšetkým metódy problémového výkladu, heuristickú a výskumnú. Učiteľ systematicky zapája žiakov do procesov hľadania a nachádzania riešenia problémov, vďaka čomu sa žiaci učia nové poznatky nadobúdať samostatne, používať už osvojené vedomosti a získavajú skúsenosti z tvorivej činnosti.

Kooperatívne vyučovanie - je skupinovým vyučovaním, v ktorom sú zdôrazňované sociálne aspekty. Nejde iba o skvalitnenie tradičných postupov a foriem školskej práce, ktoré súvisia s cieľmi týkajúcimi sa oblastí vedomostí a zručností. Do popredia sa dostávajú sociálno-komunikačné kompetencie, celoživotné pravidlá (aktívne počúvanie, dôvera, pravdivosť, úcta, maximálne osobné nasadenie - výkon), súťaživosť je nahradzovaná spoluprácou.

Vychádzky

Exkurzie

Výlety

Vychádzky a výlety sú organizačné jednotky vyučovania, ktoré sa spravidla uskutočňujú v prírodnom prostredí. Exkurziou rozumieme dočasné prenesenie vyučovacieho procesu z prostredia triedy do reálneho prostredia. Vzdelávací význam uvedených organizačných jednotiek spočíva v priamom poznávaní prírodného, kultúrneho a spoločenského prostredia a jeho histórie. Vychádzky, výlety a exkurzie možno využiť na začiatku preberania nového učiva, vtedy majú funkciu motivačnú, alebo v závere preberaného celku a vtedy ich možno využiť v etape zhrňujúcich záverov.

Besedy - sú organizačné jednotky, ktoré sa realizujú priamym rozhovorom pedagóga so žiakmi, alebo formou besedy žiakov s pozvaným hosťom o aktuálnych problémoch. Besedu a organizovaný rozhovor učiteľ primerane vopred pripraví.

Súťaže

Kvízy

Súťaže a kvízy prispievajú k uspokojeniu základnej potreby človeka, akou je potreba uplatniť sa. Väčšinou sa jedná o jednorazové akcie, ale môžu byť i dlhodobé. Usporiadávame športové, vedomostné i spoločenské súťaže a kvízy.

Hodnotenie predmetu

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Naším princípom je, aby každý žiak zažil úspech. To je najlepšia motivácia pre ďalšie vzdelávanie. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl, schválených MŠ SR č.22/2011 s platnosťou od 1.mája 2011 s ohľadom na individuálne schopnosti a zručnosti každého žiaka. Žiakov v špeciálnych triedach (variant A) budeme hodnotiť podľa metodického pokynu č.32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED1.

Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka. Budeme používať všetky dostupné metódy a formy práce: ústne skúšanie, písomné skúšanie, testy, dotazníky, projekty, samostatné práce.

Našou snahou je, aby hodnotenie žiakov vychádzalo z posúdenia miery dosiahnutia očakávaných výstupov formulovaných v učebných osnovách jednotlivých predmetov a preto sa budeme riadiť pravidlami, ktoré budú platiť pre celé obdobie vzdelávania žiaka a sú v súlade so spoločenskými výchovno-vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

- Písomné práce sú oznámené vopred
- Pri klasifikácii učiteľ používa platnú klasifikačnú stupnicu
- Hodnotenie zameriame a formulujeme pozitívne
- Rozlišujeme hodnotenie integrovaných a bežných žiakov
- Vyučujúci hodnotia iba prebrané a dostatočne precvičené učivo

- Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva
- Podklady na hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci objektívnym sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činnosti žiakov
- Využitie sebahodnotenia žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy

Hodnotenie má informatívnu, korekčnú, ale hlavne motivačnú funkciu. Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo a má právo dozvedieť sa spôsob a výsledok hodnotenia. Učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa k nemu správa. Nekoncentruje sa na to, čo žiak nevie, ale vyzdvihuje, v čom sa mu darí, čo zvládol, do akej miery. Nekomparuje dvoch jednotlivcov. Pomalší by mohli mať pocit menejcennosti. U slabších žiakov treba hodnotiť každý pokrok a porovnávať len s ním samým. Školská úspešnosť žiakov je podmienená v rôznej miere ich rozumovými, pamäťovými, motivačnými a autoregulačnými dispozíciami. U menej úspešných žiakov je potrebný individuálny prístup učiteľa, diferencované zadávanie úloh, odborné diagnostikovanie príčin školského zlyhávania, spoluprácu s rodičmi, školským psychológom, špeciálnym pedagógom.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie.

Priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiakov na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter. Učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú a fyzickú disponovanosť.

Pri celkovom hodnotení učiteľ hodnotí kvalitu vedomostí, zručností a návykov.

Predmetom hodnotenia sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb a ochota spolupracovať. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja žiaka.

Hodnotenie vo vyučovacích predmetoch teoretického zamerania sa koncentruje na to, či žiak uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitosti, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov, prezentoval kvalitu myslenia, logiku, samostatnosť a tvorivosť, preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

Hodnotenie vo vyučovacích predmetoch výchovného zamerania sa koncentruje na to, či žiak prejavil tvorivosť, osvojil si potrebné vedomosti a zručnosti, tvorivo ich aplikoval, hodnotíme vzťah žiaka k činnostiam, jeho aktívne zapojenie do kultúrneho diania a športových akcií.

Taktiež sa významnou mierou zameriame na rozvoj schopností sebahodnotenia žiaka, čím podporíme a budeme rozvíjať:

- poznanie hodnoty toho, čo sa žiak učí,
- potrebu premýšľať o vlastnej práci a plánovať si ju,
- pocit istoty v učení, vedieť čo dokáže a ako získa pomoc,
- uvedomovanie si a vyrovnanie sa s požiadavkami,
- rozvíjanie schopnosti komunikácie a sebaujadrenia,
- stanovovanie si osobných cieľov,
- získavanie spätnej väzby o vlastnom učení a uvedomenie si svojich úspechov a neúspechov.

Prospech žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

Stupeň 1 (výborný), ak žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami.

Stupeň 2 (chválitebný), ak žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý), ak má žiak v presnosti, celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí.

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

Podstatnejšie nepresnosti a chyby vie s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. V kvalite výsledkov jeho činností sú častejšie nedostatky.

Stupeň 4 (dostatočný), ak má žiak v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenie poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako i v ich využívaní závažné medzery. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností a v grafickom prejave sa prejavujú chyby, grafický prejav je málo estetický. Vážne chyby a nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný), ak si žiak neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti podstatné nedostatky. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne chyby a nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Učebné zdroje

R.Adame, Kováčiková, Prvouka pre prvákov - pracovná učebnica, AITEC, 2015

Multimediálny disk (MMD) k pracovnej učebnici Prírodoveda pre prvákov, AITEC, 2015
encyklopédie, www.zborovna.sk., materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii